

درآمدی بر روزنامه نگاری شهروندی

جلسه اول
درآمدی بر ویرایش

مهدی جامی

آموزشکده توانا

آوریل ۲۰۱۴

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.

ویراستار ... نیست

- ویراستار مسئول ویرگول ها نیست!
- مسئول نیم فاصله ها نیست!
- مسئول فارسی سره نیست!

❖ اما نشانه گذاری موضوع مهمی است و نمی توان آن را دست کم گرفت.
یک متن ناخوب و مریض احوال در نگاه اول از شیوه نادرست نشانه گذاری
اش شناخته می شود!

❖ زبان فارسی خوب هم موضوع مهمی است. بلکه حیاتی است. اما ویراستار
یک متن بدحال را نمی تواند کاملا خوش-حال کند!

ویراستار خطاشناس و خطایاب است

- ویراستار تربیت می شود که:
 - خطا را پیدا کند
 - متن را آراسته کند
 - نظم متن را یکدست سازد
 - بین این متن و دیگر متن های ناشر هماهنگی صوری به وجود آورد
 - کار ویراستار از این بابت ارزش دارد که:
 - خطا را قبل از انتشار دیده و یافته و چاره کرده است
 - به اعتبار نویسنده و ناشر می افزاید
 - به مخاطب آسودگی می بخشد که متن ها تا حد ممکن بی غلط است و دور از ناهمواری
 - وظیفه خطایابی را از دوش مخاطب بر می دارد
 - روند مطالعه را لذت بخش می کند

ویراستار کارگزار ناشر است

- پس باید مراقب باشد:
- اصول کار و برندینگ ناشر رعایت شده باشد (مثلا اپل را در نظر بگیرید)
- نویسندگان در کارشان باعث بی اعتباری ناشر نشوند (دعواهای حقوقی رسانه ها)
- از افترا و تهمت و منابع نامعتبر استفاده نکنند (مخاطبان را آزرده یا گمراه نکنند)
- متن اصیل باشد و از جایی رونویسی نشده باشد و حقوق مولفان در آن رعایت شده باشد
- ویراستار حق دارد:
- متن را در جهت اصلاح و رسایی آن تغییر دهد
- هر جا لازم است متن را کوتاه کند و بخشهایی از آن را حذف کند و کنار بگذارد
- از نویسندگان بخواهد ابهامات و مشکلات متن را برطرف کند
- به نویسندگان بازنگری و بازنویسی بخشهایی از متن را پیشنهاد کند
- به ناشر برای ارائه بهتر و موثرتر متن توصیه های فنی بدهد

پرسشهای ویراستاران

- آیا متن به همین صورت که هست کامل است؟
- آیا متن از انسجام کافی برخوردار است؟ نحوه ارائه بسنده است؟ نقل قولها از متن متمایز است؟
- آیا در متن اطلاع زایدی وجود دارد؟ آیا ابهامی ناشی از کمبود اطلاعات هست؟
- آیا تصویرها و جدولها آماده است؟
- آیا اهمیت متن و مفاهیم آن برای خواننده روشن است؟
- آیا متن به همین صورت که هست موثق است؟
- آیا شواهد درست نقل شده است؟ تاریخها درست است؟
- آیا منابع اصلی و مرتبط مطالعه شده است؟
- آیا به غیر از نقل قول چیز قابل توجهی از نویسنده به متن اضافه شده است؟
- آیا معانی و بیان متن سنجیده و پرداخت شده و بی نقص یا کم نقص است؟
- آیا نویسنده به زبان فارسی مسلط است؟
- آیا متن به اندازه کافی با تسلط به موضوع نوشته شده است؟

ویرایش؛ هماهنگ سازی

- در گام اول، ویرایش به هماهنگ سازی هندسه و معماری متن بر اساس اصول برندسازی ناشر توجه دارد:
- آیا نظام ارجاعات (به منابع) یکدست است؟
- آیا کاربرد نشانه ها درست است؟
- آیا عکسها و حجم آنها اندازه است؟
- آیا تعداد کلمات تیتر بسنده یا اضافه است؟
- آیا میان تیترها متن را بدرستی تقسیم و اصلی-فرعی کرده اند؟
- آیا متن با شیوه نامه ناشر منطبق است؟ آیا بین این مطلب با دیگر مطالب ناشر هماهنگی وجود دارد؟
- آیا متن فهرست مطالب و نمایه راهنما نیاز دارد؟

ویرایش؛ چک و کنترل

- مساله دیگر ویرایش کنترل کیفیت است:
- آیا متن محکم و مستدل است و با زبان فارسی درست و ارتباطی نوشته شده؟
- آیا اطلاعات درست است؟
- آیا اطلاعات کافی است یا کمبود دارد؟
- آیا اطلاعات مربوط است؟
- آیا تیترها و متن یکدیگر را تقویت می کنند؟
- آیا لینک ها کار می کند؟
- این ویرایش بخشی از ویرایش محتواست. گاهی سردبیران هم این کار را انجام می دهند.

ویرایش؛ معانی و بیان متن

- مساله دیگر ویرایش "معانی و بیان" است:
- آیا جمله ها روان است؟ از پیچیدگی های لفظی و معنایی دور پیراسته است؟
- آیا جمله ها بی ابهام است؟ ارجاعات به داخل و بیرون متن روشن است؟
- آیا ایجاز و اطناب در جای خود به کار رفته است؟
- آیا واژه ها و فعل ها و زمان افعال درست به کار رفته است؟
- آیا معادلهای درست انتخاب شده است؟ آیا اصطلاحات درست به کار رفته است؟
- آیا متن دارای انسجام است؟ مضمون واحدی را در بافتی محکم ارائه می کند؟
- آیا استدلالهای متن قانع کننده است؟

ویرایش؛ خبر و گزارش

- ویرایش بسته به موضوع و ژانر نوشتار حوزه های مختلفی پیدا می کند:
- ادبیات داستانی / فیلمنامه / ترجمه / تالیف / پایان نامه / گزارشهای آماری
- مثلا در ویرایش داستان تهیه نمایه لازم نمی شود اما ممکن است واژه نامه لازم باشد

- در خبر و گزارش:
- ویرایش تیتر و لید
- ویرایش متن و ربط
- ویرایش نامها و اصطلاحات خارجی
- ویرایش پیشینه ها
- ویرایش عکس
- ویرایش صدا

ویرایش تیتر

- تیتر چه بسا اولین چیزی است که به ذهن نویسنده وارد می شود اما آخرین کار ویراستار است. شما می توانید برای حمله ماموران شهرداری به خانه-موزه پرویز تناولی ده جوز تیتر بزنید. اما این کاملا بستگی دارد به اینکه چه خوراک و مایه و متنی فراهم کرده باشید و میزان شناخت مخاطب از موضوع چقدر است:
- **هیپولیت کاری از گروه گوسان**
- این تیتر وقتی خوب است که مخاطب هیپولیت و گوسان را بشناسد
- **هیپولیت؛ نمایشی با بازی مخاطب**
- این تیتر عمومی تر است و به جای تکیه بر شناخت مخاطب بر معرفی نوع نمایش تکیه می کند

تیتراهای متنوع برای یک موضوع

- در ماجرای مجسمه های تناولی بسته به متن می توانید چنین تیتراهایی داشته باشید:
- حمله ماموران شهرداری به خانه-موزه پرویز تناولی
- شهرداری تهران مجسمه های پرویز تناولی را از خانه اش برد
- شهرداری تهران با نقض حکم قبلی دادگاه آثار پرویز تناولی را صاحب شد
- شهرداری مجسمه هایی را صاحب شد که مامورانش بلد نبودند منتقل کنند
- پرویز تناولی در گفتگو با توانا: هیچ کلکسیونری با مجسمه ها اینطور برخورد نمی کند
- ماموران قالبیاف قفل خانه-موزه تناولی را شکستند و مجسمه ها را بردند

تیترا گمراه کننده

- تیتراهای گمراه کننده گاه به عمد برای کلیک خور کردن مطلب گذاشته می شوند و گاه به سهو. بخش فریب عمدی اش را کلیک دزد می گویند؛ مثلاً تیترا می زند که:

- **جاسوس زن موساد: به ما اجازه همخوابگی با مشایی را نمی دهند!**
- و در شرح می آورد:

«عفرات»، یکی دیگر از زنان جاسوس سازمان موساد نیز در این باره می افزاید، «ما به این دلیل از زنانگی خود به عنوان یک سلاح استفاده می کنیم که استفاده از هر وسیله ای مجاز است، اما اگر فکر کنیم مأموریتمان از طریق، مثلاً، همخوابگی با رئیس دفتر احمدی نژاد (مشایی) به پیش می رود، هیچ کس در موساد به ما اجازه چنین کاری را نمی دهد. مأموران زن برای اهداف جنسی به کار گرفته نشده اند. ممکن است ما با سوژه مورد نظر لاس بزنیم، اما سکس خط ممنوعه مان است.» - بازتاب امروز

تیترا بدخوان

- گاه تیترا دچار بدخوانی است:
- کیفی ها درباره تجزیه کریمه چه می گویند؟ - بی بی سی
-
- برای دوری از بدخوانی بهتر است تیترا را اینطور ویرایش کنیم:
- مردم کیف درباره تجزیه کریمه چه می گویند؟
-
- برای پرهیز از این نوع بدخوانی ممکن است شیوه های رایج شده
املائی نامهای خارجی را تغییر دهیم: کیف

ویرایش لید

بعد از خواندن متن اولین کار ویرایش لید است . بدون لید درست متن درست چیده و پرداخته نمی شود.

اصل: لید بدون بهانه روز ارزش خبری ندارد. باید همیشه روشن باشد که چرا الان داریم به این خبر/ گزارش می پردازیم.

سوالها:

- آیا لید نکته تازه ای در بردارد؟
- آیا به کلیات پرداخته یا نکته ای مشخصی را بیان می کند؟
- آیا بیان نکته اصلی را در اولین فرصت انجام داده است؟
- آیا کلمات اضافی دارد؟ (مثلا القاب و عنوان پست های افراد و جزئیات خبر)
- آیا لید جذاب است؟ و برای خواندن مطلب کشش کافی ایجاد می کند؟
- آیا اطلاعات لید درست و کافی است؟

لید راهبر، لید راهزن

- لید می تواند راهبر خوبی برای متن خبر و گزارش باشد ولی می تواند راهزن هم باشد:
- وقتی انتظاری ایجاد کند که در متن پاسخ نمی گیرد
- مثلا اگر بگوییم ریچارد فرای که امروز درگذشت می خواست در اصفهان دفن شود اما در متن هیچ نگوئیم که بالاخره دفن خواهد شد یا نه.
- وقتی مقدمه خوبی برای یک گزارش خوب نباشد؛ ضعیف (تر از متن) باشد
- و این نشانه آن است که لید وقتی نوشته شده که هنوز متن روشن نبوده و نهایی نشده بوده است. لید دوبار باید نوشته شود یا یکبار در آغاز مطلب نوشته شود و یکبار دیگر در پایان مطلب بازنگری شود.
- مبهم باشد و مخاطب را به نکته اصلی متن جلب نکند
- مثلا: رئیس جمهور در کنفرانس خبری خود به مسائلی همچون تحریم و انرژی هسته ای اشاره کرد.

ویرایش ترجمه

- خبر از هر زبان و مکان و پیشینه ای می آید. ترجمه خبر می تواند در دسر بزرگی باشد از خبر علمی نجوم و فیزیک و بهداشت و ژنتیک تا خبر درگیریهای قومی و سیاسی در کشوری در آفریقا؛ از جغرافیای منطقه کم شناخته در ایران تا جغرافیای دعوایی سیاسی در سطح بین المللی مثل اوکراین و کریمه و روسیه.
- مشکل اصلی با ثبت اسامی خاص است و تلفظ آنها و نیز مفاهیم و تعبیراتی که گاه هیچ پیشینه ای در زبان فارسی ندارند. این مشکل در عنوان فیلمها و کتابها خود را بهتر نشان می دهد چون جایی برای توضیح نیست و باید از کمترین واژگان استفاده کرد؛ مثلاً:
 - House of Cards را باید چطور ترجمه کرد؟
 - Eyes Wide Shut یا
 - آیا باید گفت سیویل یا اشبیلیه؟ / دهلی یا دهلی؟ / احمدوا یا آخمتوا / ممت یا محمد؟

ویرایش زبان، ویرایش معانی و بیان

- درباره خطاهای زبانی پیش از این صحبت کردیم. ویرایش زبانی پیراستن متن از "خطاهای زبانی" است.
- بیان مساله پیشبردن بحث است. در علم ادبیات دو بحث بیان و معانی داریم.
- بخش بیان را می شود به اختصار دستور زبان ادبیات نامید. بحث از تشبیه و استعاره و کنایه است و واقعیت و مجاز.
- معانی دستور زبان نوشتار است و بحث اش فصاحت و بلاغت و است و رعایت مقتضای حال و تاثیر کلام.
- بحث معانی بحث از عیوب فصاحت است و انواع جملات (خبری و پرسشی و امری و عاطفی) و بحث از ایجاز و اطناب و تعقیدهای لفظی و معنوی

پیراستن متن

- «بحثی که در این قسمت می‌خواهیم به آن بپردازیم سعی در پاسخ به این مساله است که چرا ازدواج کودکان و خصوصا دختران خردسال در ایران این اندازه گسترده است؟»
- **ویرایش با کوتاه کردن:**
- چرا ازدواج کودکان و خصوصا دختران خردسال در ایران این اندازه گسترده است؟
- **ویرایش با تصحیح کردن:**
- بحثی که در این قسمت می‌خواهیم به آن بپردازیم بررسی / رسیدگی به این مساله است که چرا ازدواج کودکان و خصوصا دختران خردسال در ایران این اندازه گسترده است؟
- **جملات معیوب دیگر:**
- این مساله آنقدر عمیق است که پایش به قوه قضاییه نیز باز شود
- **افضلی از این هم فراتر رفته و مشکل را جدی‌تر می‌بیند**

پیدا کردن عکس پیراسته

ویرایش عکس

- سوالات اصلی در ویرایش عکس از اصالت ویرایش نشدن آن شروع می شود:
- آیا این عکس واقعی است؟ یا تولید فوتوشاپی است؟
- اگر واقعی است آیا در آن با نرم افزارهای ویرایش عکس دستکاری شده است؟
- اگر واقعی است و دستکاری هم نشده است رسانه ای و گویا ست؟
- سوالات مرحله دوم از این قرار خواهد بود:
- تا چه حد می شود عکس مطلب را ویرایش کرد؟
- منبع عکس در کجای عکس باید ذکر شود؟
- تا چه حد می شود عکس را برید؟
- حجم و اندازه عکس بر چه اساسی تعیین می شود؟
- چند عکس از یک موضوع لازم داریم؟

واقعیت، ویرایش و برش

- آیا شما از عکس خانواده اوپاما در کنار هفت سین استفاده می کنید؟
- آیا از عکس جان کری در کنار هفت سین استفاده می کنید؟
- آیا عکسی که استفاده می کنید به تنهایی گویا ست؟ یا شرح لازم دارد؟
- - در شرح عکس چه چیزهایی را در نظر می گیرید؟ اطلاعات و خبر؟
پیشینه عکس؟ منبع عکس؟
- چرا تصمیم می گیرید عکس مطلب را ویرایش کنید؟
- - حذف عناصر غیرمربوط یا غیرمطلوب
- - تقویت عناصر مطلوب
- تا چه حد می شود عکس را برید؟
- - منطق خود عکس
- - منطق محل عکس

عكس از واقعیت

عکس از واقعیت

واقعيت عكس

واقعيت عكس

ویرایش چیدمان یا صفحه آرایی

- بحث چیدمان اصولاً در حوزه سردبیر است. اما ویراستار هم در مواردی می تواند به آن وارد شود.
- سوالهای اصلی این است که:
 - آیا همه چیز باید در صفحه اول دیده شود؟
 - چیزهایی که باید دیده شوند به چه نسبت و با چه اولویتی باید دیده شوند؟
 - چیزهایی که کنار هم چیده می شوند معنای جانبی شان چه می تواند باشد؟
 - معنای ناخواسته در چیدمان با چه ترفندی باید مهار شود؟

جستجو

خانه کلاس و وبینار منابع توانا تک درباره ما

تجربه ها

در باره تاکتیک ها و استراتژی های جنبش های مدنی برای رسیدن به حقوق بشر و دموکراسی کاوش کنید و درباره تکنولوژی های جدید که شهروندان را در مبارزات مدنی توانمند می سازد، اطلاعات بیشتر دریافت کنید

کتابچه آموزش مر بیان

از دیکتاتوری به دموکراسی

گول نخورید!

آنگ سان سو جی

سال پانزدهم شماره ۱۸۸۱ - صفحه ۵۰۰۰ - تهران

مقیاست کو وللا اجا

چهارشنبه ۲۵ آبان ۱۳۹۲ - ۱۷ شهریور ۱۳۹۲ - ۱۹ مارس ۲۰۱۴

محمدجواد لاریجانی رییس ستاد حقوق بشر قوه قضائیه:

باید مسیر رفع حصر را تسهیل کنیم

دخالت‌های خارجی در رابطه با حصر، بسیار بی‌مورد ولی طرح انتقادات داخلی طبیعی است

سرساز

کهنال‌ترین آیین ملی در جهان
شهریور (پانزدهم شهریور)

شهریور از آیین‌های کهن است که در ایران و کشورهای همسایه ریشه دارد. این آیین در زمان ساسانیان به شکل «شهریور» نامیده می‌شد و بعدها به «شهریور» تغییر نام داد. شهریور در روز نهم شهریور برگزار می‌شود و در آن روز مردم با کفش‌های نو و لباس‌های نو به خانه می‌روند و در آنجا جشن می‌گیرند. در این روز مردم با کفش‌های نو و لباس‌های نو به خانه می‌روند و در آنجا جشن می‌گیرند. در این روز مردم با کفش‌های نو و لباس‌های نو به خانه می‌روند و در آنجا جشن می‌گیرند.

پیوستن «کریمه» به روسیه رسمی شد
گورباچف: رفرا اندوم «کریمه» تصحیح اشتباه دوران شوروی بود

- پرونده**
 نام به تازگی ۶۵ ساله جنرال فتح شد
«ووشو، ایران»
قهرمان جوانان جهان
- سنگ**
 رحمتی افسر خبر داد
ورود سپاه
به عرصه مبارزه
با قاچاق مواد مخدر
- سنگ**
مرادی کرمانی
نایزد جایزه، اندرسن
- در صفحات**
عقل همواره بگشاید است
 گفتگو با رییس ستاد حقوق بشر قوه قضائیه
 و نظریات حقوقی
- ویدئو**
وزیرخانه نیروی انتظامی تهران
چشمه راگان امروز روزنامه مشرق

کشته شدن افسر اوکراینی 'در کریمه'

از میان خبرها

۳۲۱

افزایش دانش‌آموز
متقاضی 'صبحانه
رایگان' در آمریکا

لغو کنسرت رولینگ
استونز، در پی مرگ
دوست دختر میک
جگر

ی

ارتش اوکراین می گوید یک افسر این کشور در حمله نیروهای نظامی بی نشان به یک پایگاه اوکراین در کریمه کشته شده است که اولین مرگ از زمان تسخیر این شبه جزیره توسط نیروهای وفادار به روسیه است.

پوتین سند الحاق کریمه به روسیه را امضاء کرد

تهدید بستگان چینی هواپیمای ناپدید شده به اعتصاب غذا

بستگان مسافران چینی هواپیمای ناپدید شده خطوط هوایی مالزی تهدید کرده اند که اگر مقام های مالزیایی اطلاعات دقیق تری در مورد آن پرواز ارائه نکنند اعتصاب غذا خواهند کرد.

روز اول مذاکرات هسته‌ای ایران و ۵+۱

سنای آمریکا: اوباما تبعات عدم توافق هسته ای را برای ایران روشن کند

پوتین سند الحاق کریمه به روسیه را امضاء کرد
ابراز امیدواری جواد لاریجانی در مورد رفع حصر از موسوی و کروبی

آمریکا، ژاپن و بریتانیا ۲۸۶ میلیون دلار به افغانستان کمک می‌کنند

در برنامه نروزی بی بی سی چه خبر است؟

۹ تهدید علیه حسن روحانی در ۱۳۹۳

قانون طلایی نشانه ها

- نشانه ها معمولا بنا به تعریف های خاص به کار برده می شوند.
- مثلا نشانه نقل، نشانه مکث، نشانه سوال و مانند آن.
- پس یک مشکل کاربرد نابجا نشانه ها ست.
- اما در عمل این دو مشکل بزرگترین مشکل نشانه گذاری است:
- رعایت نکردن فاصله ها
- استفاده نابجا از نشانه ها

قانون طلایی نشانه ها

- نشانه ها معمولا بنا به تعریف های خاص به کار برده می شوند.
- مثلا نشانه نقل، نشانه مکث، نشانه سوال و مانند آن.
- پس یک مشکل کاربرد نابجا نشانه ها ست.
- اما در عمل این دو مشکل بزرگترین مشکل نشانه گذاری است:
- رعایت نکردن فاصله ها
- استفاده نابجا از نشانه ها
- ❖ از قواعد بالا چیزی دستگیرتان می شود؟ قانون طلایی چیست؟
- مشکلی در معانی و بیان متن نیست؟

قانون طلایی نشانه ها

- نشانه ها معمولا بنا به تعریف های خاص به کار برده می شوند.
- مثلا نشانه نقل، نشانه مکث، نشانه سوال و مانند آن.
- پس یک مشکل کاربرد نابجای نشانه ها است.
- اما در عمل این مشکل و قویترین مشکل نشانه گذاری برای ویرایش است:
- رعایت نکردن فاصله ها
- توجه کنید: همه تک نشانه ها به حرف قبل از خود می چسبند و از حرف بعد از خود فاصله دارند.

نقض قانون طلایی

- نشانه‌ها معمولاً بنابه تعریف‌های خاص بکار برده میشوند.
- مثلاً؛ نشانه نقل، نشانه‌ی مکث، نشانه سؤال و مانند آن
- پس، یک مشکل «کاربرد نابه‌جا» نشانه‌هاست.
- اما؛ در عمل، این مشکل وقت‌گیرترین مشکل نشانه‌گذاری برای ویرایش است:
- ”رعایت نکردن فاصله‌ها”
- توجه کنید: همه تک‌نشانه‌ها به حرف قبل از خود می‌چسبند، و از حرف بعد از خود فاصله دارند. این همان قانون طلاییست !!!

هر مکتبی ویرگول نیاز ندارد

- ادبیات مهاجرت فارسی، عمری طولانی دارد.
- این شعرها، منجر به شکل‌گیری نگاهی بدبینانه به او، در میان بخش‌هایی از جریان روشنفکری شد.
- علی دهباشی، برای انتشار صدمین شماره بخارا برنامه ریزی می‌کند.
- علی دهباشی برای انتشار صدمین شماره بخارا، برنامه ریزی می‌کند.

ورق خواندن و معانی دانستن

- علمای معانی گفته اند: ”فکر پریشان و نا آشنا به مطلب به لفظ درست هدایت نمی شود و نا آشنا به لفظ درست نمی تواند معنی رسا و موثر بیافریند.“

- اساس پریشانی های متن:

- نویسنده با مطلب آشنا نیست

- نویسنده با آیین نوشتن آشنا نیست

- نویسنده وقت کافی صرف مطلب و قوام دادن آن نکرده است

- ناشر همه کار را به نویسنده واگذار کرده است

- مخاطب مطلب درست معین نشده است

مشکلات ساختاری متن

- انسجام نداشتن: اطلاعات هنوز در یک چارچوب معنادار توزیع و طبقه بندی نشده است
- غیبت روایت: نوشتار / مصاحبه فاقد روایت مرحله به مرحله است
- یکطرفه بودن: نوشتار یا مصاحبه به عمد یا سهو بخشی از مساله یا پیکره موضوع را نادیده گرفته است و به طرف دیگر گرایش دارد
- ابهام داشتن: متن از شفافیت کافی برخوردار نیست. ارجاعات روشن نیست. اصطلاحات تعریف نشده است. مخاطب را گیج می کند
- غیبت چشم انداز: متن در یک زنجیره از دانسته های مخاطب قرار نمی گیرد.
- تراحم اطلاعات: متن سرشار از اطلاعات است اما جهت دهی نشده است
- تراحم محورها: متن می خواهد بسیاری از مسائل را با هم مطرح کند و محور متعدد دارد که هر یک جداگانه باید بحث و بررسی شود

چگونه ویراستار خود باشیم؟

- همین که مطلب را نوشتیم نفرستیم برای ناشر!
- متن را دست کم دوبار در فواصل مختلف بخوانیم
- شیوه نامه ناشر را در دسترس داشته باشیم
- متن را برای مخاطب معین نوشته باشیم
- تیتر کلی انتخاب نکنیم: مروری بر/ نگاهی بر
- از مقدمه چینی دراز دوری کنیم و زودتر برویم سر اصل مطلب
- چیزهای بدیهی و جزو دانش عمومی را مرتب توضیح مجدد ندهیم
- زبان و شیوه های بیانی را خوب بشناسیم
- از تکیه به مراجع دست دوم پرهیز کنیم
- بی دلیل به آنچه می خوانیم اعتماد نکنیم و بی دلیل هم سوءظن نداشته باشیم
- از تجربه دیگران استفاده کنیم و درباره ویرایش بخوانیم و خودآموزی کنیم

دلسوز خود باشیم

- ویراستار دلسوز نویسنده است و مخاطب او
- اما نویسنده هم باید دلسوز باشد:
- برای متنی که می نویسد زحمت بکشد
- برای مخاطبی که متن او را می خواند احترام قائل باشد
- دلسوزی برای خودمان:
- متن را بهتر می کند
- ما را نویسنده بهتر و مسئول تری بار می آورد
- در نتیجه رابطه ما با مخاطب هم بهتر می شود

ویراستار طیب متن است

- این یعنی وظیفه اش درمان مشکلات متن است نه دوست داشتن متن!
- اگر ویراستار متن خوبی برای ویرایش دریافت کند لذت اش از کارش دوچندان خواهد بود اما بیشتر اوقات چنین نیست و لازم هم نیست باشد.
- ویراستاری دانستن تکنیک های نوشتن و آماده سازی متن است
- شما هم بدانید می توانید ویراستار خود و دیگران باشید ولی:
- هر کار می کنید نویسنده شلخته نباشید!
- به همه جزئیات متن خود فکر کنید
- تمرین و پایداری و خودآموزی را جدی بگیرید

منابع

- کدامیک درست است؟
- توکلی، احمد، *ویراستاری و مدیریت اخبار*، چاپ سوم، ویرایش دوم، تهران، 1389
- یا: احمد توکلی، *ویراستاری و مدیریت اخبار*، چ 3، ویراست 2، تهران، خجسته، 1389.
- نگارش و ویرایش، نوشته استاد احمد سمیعی؛ تهران: سمت، 1391
- یا: احمد سمیعی، *نگارش و ویرایش*، چ 12، تهران، سمت، 1391.
- در باره ویرایش، برگزیده مقالات نشر دانش (2)، زیر نظر نصرالله پورجوادی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، 1365.
- یا: در باره ویرایش، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، 1365.
- شمیسا، دکتر سیروس، *بیان و معانی*. تهران. فردوس. چ 8: 1383
- یا: سیروس شمیسا، *بیان و معانی*، چ 8، تهران، فردوس، 1383.

سپاسگزاری

از حوصله و شرکت شما در این وبینار سپاسگزارم

و از آموزشکده توانا

که این فرصت را برای من و شما ایجاد کرد

تا ساعتی درباره ویرایش صحبت کنیم

اگر پرسشی داشته باشید می‌توانید با توانا در میان بگذارید

و یا از طریق این ایمیل به من بنویسید:

jami@eciviced.org

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.